OP DE VLUCHT

Begeleidend pakket voor leerkrachten
van de eerste graad secundair onderwijs

U kan dit pakket downloaden via www.fedasil.be

fedasil
FEDERAAL AGENTSCHAP VOOR DE OPVANG VAN ASIELZOEKERS

Op 22 maart 2018 werden de vreemdelingenwet en de opvangwet gewijzigd door de omzetting van een EU-richtlijn over de asielprocedure en de opvangmodaliteiten. Sinds deze aanpassing is er een nieuwe terminologie in gebruik voor alle officiële communicatie: voortaan spreken we bijvoorbeeld over een 'verzoek om internationale bescherming' in plaats van een 'asielaanvraag'. Om de eenvoud en helderheid voor de leerlingen te bewaren, behouden we in dit pakket voorlopig de 'oude' terminologie.

COLOFON

Contact: Fedasil Dienst Communicatie, Kartuizersstraat 21, 1000 Brussel | **V.U.** Jean-Pierre Luxen | **Grafische vormgeving:** Swörl
Foto's: Layla Aerts, Pauline Beugnies, Bas Bogaerts | **Redactie:** Fedasil, maart 2018 | **Druk:** Fedopress

INLEIDING

Wereldwijd zijn meer dan 65 miljoen mensen op de vlucht. Asiel en migratie zijn brandend actuele thema's. Veel jongeren horen of lezen erover, maar blijven met veel vragen zitten. Wie zijn deze mensen? Waarom slaan zij op de vlucht? Komen ze allemaal per boot naar ons land? En wordt Europa echt overrompeld door vluchtelingen?

Fedasil wil bijdragen aan een correcte beeldvorming over asielzoekers en vluchtelingen en de nodige ondersteunende educatieve instrumenten aanreiken voor jongeren en hun leerkrachten. 'Op de vlucht' is een educatief pakket, bestemd voor leerlingen uit de eerste graad van het secundair onderwijs. Het pakket behandelt een aantal centrale vragen en volgt het parcours van een asielzoeker in België: de vlucht naar België, de asielaanvraag, het verblijf in een opvangcentrum, de eerste stappen in onze maatschappij of de terugkeer naar het herkomstland.

Het pakket dat u momenteel in handen hebt, dient als leidraad voor leerkrachten bij het pedagogische pakket 'Op de vlucht'. In deze bundel vindt u per hoofdstuk achtergrondinfo / oplossingen / nuttige links . Bij sommige fiches kan u een klasgesprek organiseren. We bieden hier enkele handvatten aan om dit in goede banen te leiden. We reiken tenslotte ook een heleboel nuttige links aan waarop u terecht kan voor verdere informatie, cijfers of lesmateriaal.

Dit pakket is een aanvulling op de animatiefilm 'Op de vlucht' die u online kan bekijken via onze website www.fedasil.be. In de film krijgt u een heldere en beknopte uitleg over het traject van mensen op de vlucht, vanaf het vertrek in eigen land tot het leven in een opvangcentrum en het einde van de asielprocedure.

Het pakket en de film 'Op de vlucht' kan u als leerkracht gebruiken ter voorbereiding op een bezoek aan een opvangcentrum, of gewoon in de klas om het thema vluchtelingen te behandelen.

Veel lesplezier!

Het communicatieteam van Fedasil

Brussel, maart 2018

INHOUD

	pg
Introductie op de film ‘Op de vlucht’	VI
1. Waarom vluchten mensen?	VII
2. Naar waar vluchten mensen?	IX
3. Wat als je zelf zou moeten vluchten?	XI
4. Asiel zoeken, wat betekent dat?	XII
5. Wie wordt als vluchteling erkend?	XIII
6. Het leven in een opvangcentrum	XIV
7. Niet-begeleide minderjarigen	XVI
8. Wat na de beslissing?	XVII
9. Kruiswoordraadsel	XVIII
10. Begrippen en definities	XIX
11. Interessante links en contacten	XX

INTRODUCTIE OP DE FILM 'OP DE VLUCHT'

Overloop volgende vragen samen voor het afspelen van de film. Kennen de leerlingen de antwoorden?

Wat is een asielzoeker? Wat is het verschil met een vluchteling?

Waar komen de meeste vluchteligen vandaan?

Waar verblijven mensen die asiel aanvragen in België?

Krijgen asielzoekers geld van de staat?

Wat gebeurt er met mensen die geen asiel krijgen?

Na het bekijken van de film zijn er vast al enkele antwoorden gegeven. In dit pedagogisch pakket worden ze verder uitgewerkt.

www.fedasil.be

1. WAAROM VLUCHTEN MENSEN?

Lees samen de verhalen van Mohamed en Danielle. Kunnen de leerlingen in hun eigen woorden samenvatten waarom zij zijn gevlucht?

MOHAMED, 17 JAAR – SYRIË

Mohamed is een klassiek voorbeeld van een **oorlogsvluchteling**. Hij vluchtte samen met zijn familie voor het geweld en de conflicten in Aleppo. Ze staken de grens met Turkije over om van daaruit de boot naar Griekenland te nemen. Momenteel is hij met zijn oudste broer in België. Zijn vader en jongere broer zitten nog in Turkije.

Personen uit een oorlogsgebied als Syrië maken in Europa meestal een grote kans om als vluchteling erkend te worden of een tijdelijk beschermingsstatuut te krijgen. Toch zal de overheid eerst een grondig onderzoek uitvoeren en moeten zij de volledige asielprocedure doorlopen en kunnen aantonen dat zij werkelijk in gevaar waren in het thuisland.

Het gebeurt helaas zeer vaak dat familieleden elkaar onderweg kwijtraken. Soms is het een bewuste keuze om op te splitsen omdat ze geen geld hebben om de hele familie mee te laten reizen. Vaak geraken mensen elkaar in de chaos van de reis gewoon kwijt. Het Internationale Rode Kruis probeert via 'Tracing' om familieleden weer bij elkaar te brengen: www.tracing.rodekruis.be

DANIELLE, 23 JAAR – GUINEE

Danielle werd als jong meisje slachtoffer van **genitale verminking.** Toen ze ouder werd wilde haar familie haar uithuwelijken. Daarom verliet ze haar land. Helaas kon ze daarbij haar kind niet meenemen. Bij aankomst in België, was ze erg eenzaam en kreeg ze het hard te verduren. Gelukkig kwam ze daarna in een goede opvangplaats terecht, kreeg ze een voogd en kon ze naar school gaan.

Bij genitale verminking worden de clitoris en de schaamlippen van (meestal jonge) meisjes weggesneden. Soms wordt de vagina volledig dichtgenaaid. Slachtoffers worstelen levenslang met de lichamelijke en emotionele gevolgen van deze verminking, waaraan sommige meisjes sterven. Elke dag lopen 8000 meisjes het risico te worden besneden. De praktijk komt veel voor in Afrika en het Midden-Oosten maar ook in België lopen heel wat meisjes gevaar om het slachtoffer te worden van genitale verminking.

Het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen kan genitale verminking erkennen als een geldige reden voor de erkenning als vluchteling.

www.cgvs.be/nl/vrouwelijke-genitale-verminking

ROND DE TAFEL

Kan je zelf nog andere redenen bedenken waarom mensen vluchten? Ken je mensen die naar België gevlucht zijn? Waar komen ze vandaan?

Er bestaan enorm veel redenen voor mensen om hun land te ontvluchten.

- Oorlog of instabiliteit en geweld (bv. landen als Syrië, Somalië, Irak, Afghanistan, enz.)
- milieurampen of ecologische veranderingen (overstromingen, grote droogte, orkanen)
- armoede, gebrek aan jobs of studiemogelijkheden (droom van een beter leven elders)
- de politieke situatie in een land (dictatuur, onderdrukking)
- hereniging met de familie
- het behoren tot een minderheid of een sociale groep die minder rechten krijgt (homoseksualiteit, vrouwenrechten, een religieuze minderheid zoals de Rohingya's ...)
- enz.

Niet elke reden volstaat om ook effectief bescherming te krijgen in een ander land. Zo zal een oorlogsvluchteling of politiek vluchteling vaak asiel krijgen, maar een persoon die om economische redenen of omwille van klimatologische veranderingen vlucht, niet. We gaan hier in hoofdstuk 5 verder op in.

foto: UNHCR

2. NAAR WAAR VLUCHTEN MENSEN?

WERELDWIJD

65,6 miljoen mensen zijn wereldwijd op de vlucht: dat betekent ongeveer 1 op de 113 personen.

We kunnen drie grote categorieën onderscheiden.

ROND DE TAFEL

Welk land denk je dat het meeste vluchtelingen ter wereld opvangt? Heb je enig idee hoeveel asielzoekers er per jaar in België toekomen? En in Europa? Wat is het verschil tussen 'migranten' en 'vluchtelingen'?

1

40,3 miljoen ontheemden:
mensen die binnen hun eigen landsgrenzen op de vlucht zijn.

2

22,5 miljoen vluchtelingen:
mensen die naar een ander land zijn gevlucht.

3

2.8 miljoen asielzoekers:
mensen die hun land zijn ontvlucht en als vluchteling internationale bescherming vragen, een minderheid dus.

ENKELE CIJFERS EN FEITEN

Meer dan de helft van alle vluchtelingen wereldwijd komt uit slechts drie landen: **Syrië, Afghanistan en Zuid-Soedan**. Voor Syrië gaat het om 12 miljoen mensen (bijna twee derde van de bevolking) die ofwel intern ontheemd zijn of gevlucht zijn naar een ander land.

84%

In 2016 was Turkije voor het derde jaar op rij het land dat het meeste vluchtelingen opving, gevolgd door Pakistan, Libanon, Iran en Oeganda. Duitsland staat wereldwijd op plaats nummer 8 en is daarmee het eerste Europese land.

België staat op nummer 12 binnen Europa. In 2016 waren Duitsland, Italië, Frankrijk en Griekenland de Europese landen die het meeste asielzoekers opvingen.

Bron: Global Trends Report UNHCR - 2016

IN BELGIË

In 2017 werden er in België 19.688 asielaanvragen ingediend.

In 2016 waren dat er 18.710.

Bron: CGVS 2017

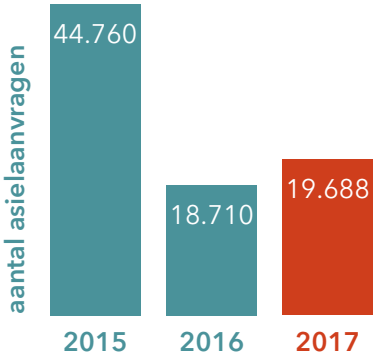

In 2015, een 'crisisjaar', lag dat aantal meer dan dubbel zo hoog.

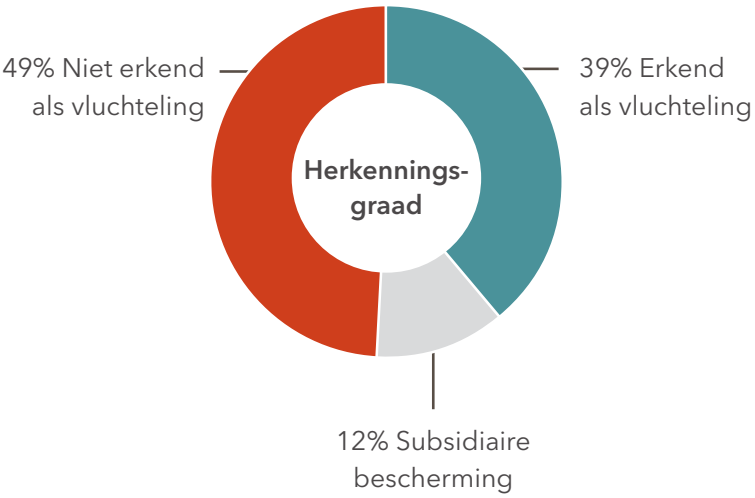

Subsidiaire bescherming

Een tijdelijke bescherming voor personen die niet erkend worden als vluchteling, maar die bij terugkeer naar hun land toch een reëel risico op ernstige schade lopen.

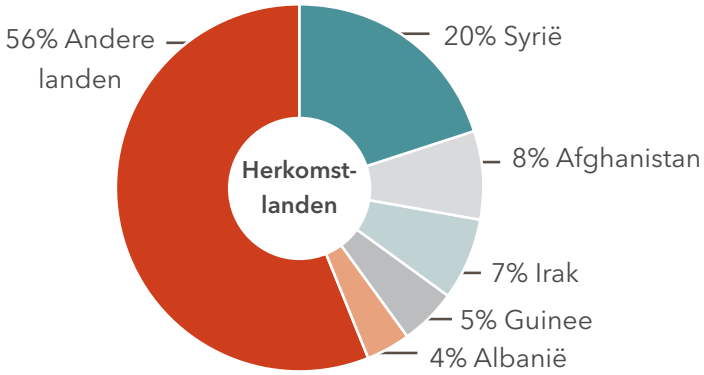

ENKELE INTERESSANTE WEBSITES VOOR CIJFERS

www.fedasil.be/nl/statistics
Profiel van de asielzoekers die worden opgevangen in Belgie.

www.cgvs.be/nl/cijfers
Cijfers over het aantal asielaanvragen in België, het aantal erkenningen, de belangrijkste landen van herkomst, enz. (statistieken per maand en per jaar).

www.unhcr.org/5943e8a34
Global Trends Report van UNHCR 2016: Engelstalig rapport met de belangrijkste cijfers, trends en tendensen op vlak van vluchtelingen wereldwijd.

3. WAT ALS JE ZELF ZOU MOETEN VLUCHTEN?

De leerlingen moeten zichzelf in de plaats van een vluchteling stellen en enkele vragen oplossen.

Veel vluchtelingen hebben bij aankomst niet veel spullen bij zich. Het enige dat ze met zich mee konden nemen was misschien een zakje met foto's, documenten en een paar kledingstukken. Ook een telefoon behoort meestal tot de weinige bezittingen. Het is de belangrijkste manier om met familie in het thuisland in contact te blijven, dus het spreekt voor zich dat ze hier veel waarde aan hechten.

IDRISS, 27 JAAR - DJIBOUTI

Idriss verblijft sinds iets meer dan een jaar in het opvangcentrum van Morlanwelz. We stelden hem enkele vragen over zijn vlucht naar België.

Wist je waar je naartoe wilde toen je uit je land vertrok?
Neen, niet echt. Het belangrijkste was om weg te geraken uit Djibouti, waar ik niet langer veilig was*. Ik contacteerde een mensensmokkelaar om me te helpen vluchten. Hij bezorgde me valse papieren en zo kon ik naar buurland Ethiopië gaan, waar ik uiteindelijk een vliegtuig naar Europa nam. De mensensmokkelaar had vooraf niet verteld waar ik naartoe ging. Pas toen mijn vliegtuig landde, besefte ik dat ik in België was. Het is dus eerder toeval dat ik hier ben.

Wat zijn de drie dingen die je met je meenam en waarom?
Mijn telefoon, om in contact te blijven met mijn familie. We hadden niet genoeg geld om samen te vluchten, dus zij bleven achter. Verder nam ik een beetje kleding mee en ook een familiefoto. Ik heb spijt dat ik mijn "echte" identiteitspapieren niet heb meegenomen, en een paar foto's, waarmee ik tijdens mijn asielprocedure beter had kunnen aantonen in welke situatie ik daar leefde.

Wat mis je het meest?
Mijn familie, zonder twijfel! Ik moest al 3.000 dollar betalen aan de smokkelaar, dus er was niet genoeg geld om samen te vertrekken.

Ik mis ook het mooie weer. In België is veel minder zon en het regent hier erg veel.

Hoe blijf je in contact met je vrienden en familie?
Dankzij mijn telefoon kan ik met familie bellen en chatten. Maar ginder kost internet erg veel geld. Mijn familie gaat naar het huis van vrienden als ze me willen spreken, want daar is internet. Maar rustig met elkaar skypen of bellen is dus geen evidentie!

* In Djibouti wordt een groot deel van de bevolking onderdrukt door het huidige regime. Er heerst ook een aanslepend conflict met Eritrea, wat de situatie voor de inwoners er erg moeilijk maakt.

4. ASIEL ZOEKEN, WAT BETEKENT DAT?

PROCEDURE

BEGIN VAN DE ASIELAANVRAAG

REGISTRATIE (DVZ: Dienst Vreemdelingenzaken)

TOEWIJZING VAN EEN OPVANGPLAATS (Fedasil: Federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers)

GEHOOR (CGVS: Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen)

NEGATIEVE BESLISSING (bevel om het grondgebied te verlaten)

POSITIEVE BESLISSING

INTEGRATIE

BEROEP (RvV: Raad voor Vreemdelingenbetwistingen)

Meer informatie: www.cgvs.be

5. WIE WORDT ALS VLUCHTELING ERKEND?

39%

In 2017 werd in België in 39% van de dossiers de **vluchtelingenstatus** gegeven. Deze status wordt toegekend aan personen die hun herkomstland hebben verlaten omdat ze vervolging vrezen omwille van hun nationaliteit, ras, religie, politieke overtuiging of het behoren tot een bepaalde sociale groep.

12%

Hetzelfde jaar kreeg 12% van de asielzoekers de **subsidiaire beschermingsstatus**. Dit is een tijdelijke bescherming voor personen die niet als vluchteling erkend worden, maar toch een reëel risico op ernstige schade lopen in hun land van herkomst. Meestal wordt er na een jaar herbekeken of de situatie in het thuisland is verbeterd. In dat geval kunnen ze niet langer in ons land blijven.

De top 3 van de herkomstlanden met de meeste beslissingen tot erkenning van de vluchtelingenstatus zijn **Syrië, Afghanistan en Irak**. Voor personen uit bepaalde landen blijft de behoefte aan bescherming groot.

Bron: CGVS 2017

Hieronder enkele **voorbeelden** van personen die naar een ander land zijn vertrokken. Denk je dat zij de vluchtelingenstatus kunnen krijgen op basis van de Conventie van Genève? Leg de voorbeelden voor aan de studenten. Wat denken zij?

- Een homofiele man uit Somalië die regelmatig agressie ondergaat omwille van zijn geaardheid.
- Een jong meisje uit Guinee waarvan de oma wil dat zij besneden wordt. Het is immers een traditie binnen de familie.
- Een journalist die niet mag schrijven wat hij wil omdat het regime geen kritische stemmen toelaat.
- Een Braziliaanse man is al jaren werkloos en heeft nauwelijks geld om zijn gezin te onderhouden. Hij besluit met zijn gezin om een nieuw leven te beginnen in Europa.
- Een Turkse man wil zijn legerdienst ontlopen en besluit naar België te verhuizen.

Het is niet altijd eenvoudig te bepalen wie in aanmerking komt voor een erkenning als vluchteling. Sommige redenen (oorlog, geweld, vervolging) leiden in veel gevallen tot erkenning. Toch zal het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen elke aanvraag individueel bekijken en onderzoeken. Zo kan de ene persoon uit Afghanistan erkend worden, en de andere niet, omdat de ene bijvoorbeeld een andere achtergrond heeft, of in een andere (minder gevaarlijke) regio woont. Economische redenen (armoede en werkloosheid in het land van herkomst) zijn geen voldoende motivatie om als vluchteling erkend te worden.

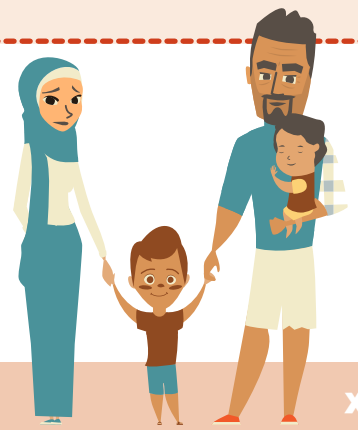

6. HET LEVEN IN EEN OPVANGCENTRUM

Zolang mensen in de asielprocedure zitten, hebben ze recht op opvang. Dit gebeurt in opvangcentra of in kleine woningen. Opvangcentra zijn oude kazernes of scholen die aangepast zijn aan het leven in gemeenschap. De centra zijn over heel België verspreid en bieden plaats aan 50 tot 800 mensen. Al die mensen samen onder één dak, dat is uiteraard niet altijd eenvoudig! Om het opvangcentrum voor iedereen leefbaar te houden, zijn er afspraken en regels nodig.

Kies uit de volgende woorden aan onderstaande teksten aan te vullen:
Asielprocedure / badge / bed-bad-brood / financiële / giften / leerplichtig / maaltijdcheques / nationaliteiten / nieuwkomers / onderzoek / privacy / sportactiviteiten / tolken / trauma's / vestiaire / vegetariërs / vrijwilligers.

AANKOMST

Een asielzoeker die aankomt in een centrum moet zich eerst inschrijven. Dan krijgt hij een ....BADGE.... met zijn naam en een nummer. Gezinnen wonen samen in één kamer. Alleenstaanden delen een kamer met mensen die ze niet kennen. De asielzoekers hebben weinig ....PRIVACY....

ONDERDAK EN BEGELEIDING

In een opvangcentrum kunnen asielzoekers slapen, eten, zich wassen, enz. We spreken ook wel over '....BED-BAD-BROOD....' Daarnaast is er ook begeleiding: er zijn maatschappelijk werkers die helpen met het asieldossier of met andere zaken. Deze persoon staat klaar om vragen te beantwoorden of te helpen als de asielzoeker het moeilijk heeft.

WAT SCHAFT DE POT?

Drie keer per dag kunnen de asielzoekers eten in de refter van het centrum. Er wordt rekening gehouden met ....VEGETARIERS.... . Helaas is het niet mogelijk om iedereen volgens zijn smaak te bedienen. Gelukkig zijn er vaak ook kleine keukentjes of een groepskeuken waar bewoners van het centrum zelf kunnen koken. Met ....MAALTIJDCHEQUES.... kopen ze voeding in de winkels in de buurt.

KLEDING

Voor kleding zijn de opvangcentra aangewezen op ....GIFTEN.... van buurtbewoners of bedrijven. Deze tweedehands kledij wordt gesorteerd en komt in de ....VESTIAIRE.... van het centrum terecht. De bewoners kunnen hier (gratis) volgens een beurtrol of puntensysteem kleren kiezen. Soms is er wel eens een tekort aan hippe kleding voor jongeren of schoenen voor mannen.

ZAKGELD

Asielzoekers krijgen geen FINANCIËLE steun. Wel krijgen ze elke week een klein bedrag zakgeld zodat ze ook iets voor zichzelf kunnen kopen. Als ze willen, kunnen de bewoners ook klusjes opknappen in het centrum, poetsen of helpen in de keuken. Zo kunnen ze een extra centje bijverdienen.

NAAR DE DOKTER

In elk opvangcentrum is er een medische dienst. De asielzoekers kunnen er terecht tijdens het spreekuur van de dokter. Nieuwe bewoners gaan er langs voor een medisch ONDERZOEK. Indien nodig stuurt de dokter een bewoner door naar een externe specialist (tandarts, oogarts, kinesist). Het komt regelmatig voor dat er asielzoekers zijn met TRAUMA'S of psychologische problemen door wat ze hebben meegemaakt voor of tijdens hun vlucht. Zij worden doorverwezen naar een psycholoog.

SCHOOL

Kinderen in het opvangcentrum zijn – net zoals alle kinderen in België - LEERPLICHTIG. Alle kinderen gaan dus naar een school in de buurt. Soms volgen ze eerst een tijd les in een onthaalklas voor NIEUWKOMERS, waar ze intensieve lessen Nederlands krijgen, voor ze naar een gewone klas kunnen. 's Avonds helpen begeleiders of VRIJWILLIGERS de kinderen met hun huiswerk.

VERVELING

Een ASIELPROCEDURE duurt al snel meerdere maanden. Het leven in een opvangcentrum bestaat voor een groot deel uit 'wachten'. Dit kan soms leiden tot verveling. Gelukkig organiseert het centrum heel wat activiteiten waaraan de bewoners kunnen deelnemen. Vaak kunnen ze zich ook inschrijven voor SPORTACTIVITEITEN in de gemeente. Na vier maanden mogen asielzoekers werken in België.

BEGRIJPEN WE ELKAAR?

In een centrum wonen mensen van tientallen verschillende NATIONALITEITEN. Iedereen spreekt er een andere taal. Ook al volgen veel asielzoekers Nederlandse les, het blijft soms moeilijk om elkaar goed te begrijpen. Gelukkig kunnen bewoners helpen vertalen en zijn er ook een aantal collega's die vreemde talen spreken. Indien nodig doen we een beroep op sociale vertalers en TOLKEN.

ROND DE TAFEL

Ben je ooit al eens in een opvangcentrum voor asielzoekers geweest? Weet je er een zijn in je omgeving?

7. NIET-BEGELEIDE MINDERJARIGEN

ROND DE TAFEL

Kan je enkele verschillen bedenken tussen jouw leven en dat van een niet-begeleide minderjarige? Wat zou jij het moeilijkste vinden aan het leven in een opvangcentrum?

Het leven jongeren in een opvangcentrum: enkele regels en gewoonten.

Slapen

Gezinnen met kinderen slapen samen op één kamer. Jongeren die zonder ouders in een centrum verblijven, slapen met leeftijdsgenoten samen. Jongens en meisjes hebben aparte kamers!

Naar school

Jongeren gebruiken het openbaar vervoer om naar school te gaan. Ze zitten de eerste maanden in een speciale onthaalklas voor nieuwkomers (OKAN) waar ze Nederlands of Frans leren. Daarna stromen ze door naar het reguliere onderwijs.

Huiswerk

In het opvangcentrum zijn vrijwilligers en begeleiders die 's avonds helpen bij het huiswerk van de jongeren. Taken maken in een nieuwe taal is immers niet zo eenvoudig!
Het is maar zelden stil en kalm in een opvangcentrum. Rustig studeren voor een examen is dus niet altijd evident.

Ontspanning

Er zijn maar één of twee televisietoestellen in een opvangcentrum. De bewoners kunnen dus maar zelden kiezen wat ze echt willen zien.
Sport is erg populair. Veel jongeren spelen voetbal of cricket. Ook fitness is erg geliefd, maar het nodige materiaal vinden is niet zo makkelijk.
Er zijn gelukkig heel wat mogelijkheden om aan te sluiten bij lokale sportclubs, jeugdverenigingen of andere organisaties. Ook het opvangcentrum zelf organiseert in het weekend soms een leuke activiteit of uitstap voor de kinderen en jongeren.
Als de jongeren in het weekend op stap gaan, moeten ze hiervoor toestemming krijgen van hun ouders of van de begeleiders.

Uitgaan

Jongeren moeten zich houden aan het huisreglement van een opvangcentrum. Ze mogen het centrum wel verlaten en op uitstap gaan of vrienden buiten het centrum bezoeken, maar ze moeten tegen 22u terug in het opvangcentrum zijn.
Als ze in het weekend voor een paar dagen willen weggaan om bij vrienden te logeren, moeten ze eerst toestemming vragen aan hun begeleiders.

Eten

In de opvangcentra moet je eten wat de pot schaft. Er zijn wel een aantal centra die kleine keukentjes hebben waar de bewoners zelf iets kunnen koken. Maar dat wil dus zeggen: eten wat de pot schaft of zelf aan de slag!

Alcohol

In een opvangcentrum mogen de bewoners geen alcohol drinken. Dit is een regel die geldt voor volwassenen en voor jongeren.

Zakgeld

Een kind of jongere in een opvangcentrum ontvangt enkele euro's zakgeld per week (tussen 5 en 7,5 €). Als het een alleenstaande jongere is die hier zonder ouders verblijft, is het iets meer. Als de jongere graag een centje wil bijverdienen kan hij klusjes opknappen in het centrum (poetsen, in de keuken helpen…) Daarmee verdient hij zo'n 1,9 euro per uur.

8. WAT NA DE BESLISSING?

Integratie

Als mensen erkend worden als vluchteling of een ander beschermingsstatus krijgen, moeten ze het opvangcentrum verlaten en hun eigen leven in België beginnen.

Voor die persoon begint een (soms moeilijke) zoektocht naar een woning, werk, enz. Vanaf dan is Fedasil niet langer bevoegd en zal de persoon ten laste komen van een OCMW zolang hij niet in zijn eigen levensonderhoud kan voorzien.

Bevel om het grondgebied te verlaten

Personen die een negatieve beslissing ontvangen in hun asielaanvraag, krijgen een bevel om het grondgebied te verlaten. Ze krijgen 30 dagen de tijd om hier gevolg aan te geven. Van zodra zij dit bevel niet opvolgen, verblijven ze illegaal op het Belgische grondgebied. Zij lopen dan het risico om in een gesloten centrum terecht te komen en gedwongen naar hun land te worden teruggestuurd.

Wat is het verschil tussen een open en een gesloten opvangcentrum?

Open opvangcentra

In open centra wonen asielzoekers terwijl ze wachten op een beslissing over hun asielaanvraag. Niemand is verplicht er te blijven, toch doen de meeste asielzoekers dat, want ze mogen de eerste maanden niet werken, en hebben dus zelf geen geld voor onderdak. Bewoners van een open centrum mogen overdag het centrum verlaten. Als ze ergens anders willen logeren voor enkele dagen, moeten ze dat wel melden. Iedereen moet zich aan het huisreglement houden van het opvangcentrum. Zoniet kunnen er sancties volgen. Normaal wonen asielzoekers enkele maanden in een open centrum. Sommige asielzoekers krijgen een plaats in een kleinere opvangwoning (lokaal opvanginitiatief, beheerd door een OCMW). Er zijn ongeveer 60 open opvangcentra in België. Ze worden beheerd door Fedasil, het Rode Kruis of een andere organisaties.

Gesloten opvangcentra

Gesloten centra worden ook wel 'centra voor illegalen' genoemd. Mensen die in een gesloten centrum verblijven, zitten opgesloten. Ze kunnen niet bewijzen dat ze in België mogen zijn. Ze hebben geen geldige papieren. Zo zijn er bijvoorbeeld personen die een negatief antwoord kregen op de asielaanvraag en het land moesten verlaten. Als ze toch blijven en betrapt worden, brengt de politie hen naar het gesloten centrum.
Mensen wachten in een gesloten centrum op het moment dat ze worden teruggestuurd naar hun land. Eerst moet de Dienst Vreemdelingenzaken de nodige reisdocumenten in orde brengen. Het land van herkomst moet ook toestemming geven om terug te komen. Er zijn zes gesloten opvangcentra in België. Deze worden beheerd door de Dienst Vreemdelingenzaken.

Vrijwillige terugkeer

Voor meer informatie over dit onderwerp verwijzen we graag naar de website www.vrijwilligeterugkeer.be waar enkele verhalen staan van mensen die terugkeerden naar hun land van herkomst.

9. KRUISWOORDRAADSEL

Vul het kruiswoordraadsel in. Als je de voorgaande fiches goed hebt gelezen, dan weet je de oplossingen wel!

1. De definitie van een vluchteling is vastgelegd in de Conventie van .....
2. Samir hoopte hier werk te vinden om geld te verdienen voor zijn familie in Kenia. Zijn asielaanvraag werd afgewezen. Hij besloot toch in België te blijven. Hij werkt hier in het zwart en woont op een kleine studio. Samir verblijft ..... in ons land.
3. Tijdens de asielprocedure verblijven de meeste asielzoekers in een .....
4. Ayaan is geboren in Somalië. Vrouwenbesnijdenis is daar een traditie. Ze besloot om te vluchten. Omdat ze als vrouw in Somalië tot een bijzondere ..... groep behoort en daardoor gevaar loopt, kan België haar erkennen als vluchteling.
5. Veel mensen die op de vlucht slaan, geraken nooit in het buitenland. Vaak trekken ze te voet naar een regio in eigen land waar het toch iets veiliger is. Hen noemen we geen vluchtelingen maar .....
6. Basil is 33 jaar en komt uit Spanje. Hij is een expert informatica. Een Belgisch bedrijf heeft hem hier een job aangeboden en hij woont nu in Brussel. Basil is geen vluchteling, maar een .....
7. Nadja is een half jaar geleden vanuit Oekraïne naar België gekomen en woont in een opvangcentrum. Het leven in België is niet wat ze ervan verwacht had en ze mist haar familie. Ze vroeg daarom om een vrijwillige ..... naar haar land.
8. In de Conventie van Genève staat: "Een vluchteling is iemand die niet kan terugkeren naar zijn land omdat hij daar wordt vervolgd om een van de volgende redenen: ras, godsdienst, nationaliteit, ... overtuiging of de sociale groep.
9. Meer dan de helft van alle vluchtelingen wereldwijd komt uit slechts 3 landen: ....., Aghanistan en Zuid-Soedan.
10. In een opvangcentrum worden veel talen gesproken. Sommige bewoners spreken al een aardig woordje Nederlands of ze leggen het uit met gebarentaal. Als er echt een probleem is, worden er vertalers of ..... ingeschakeld.
11. Ahmed is 15 en helemaal alleen uit Syrië naar België gevlucht. Hij heeft enkel nog een oom die in Turkije is achtergebleven. Ahmed woont in een centrum voor niet-begeleide minderjarigen. Gelukkig staat hij er niet alleen voor. Naast de begeleiders in het centrum, krijgt Ahmed ook een ..... die hem kan helpen met zijn papieren en andere zaken.

								1	G	E	N	È	V	E				
											2	I	L	L	E	G	A	A	L
3	O	P	V	A	N	G	C	E	N	T	R	U	M					
										4	S	O	C	I	A	L	E	
								5	O	N	T	H	E	E	M	D	E	N
					6	M	I	G	R	A	N	T						
					7	T	E	R	U	G	K	E	E	R				
									8	P	O	L	I	T	I	E	K	E
								9	S	Y	R	I	Ë					
				10	T	O	L	K	E	N								
								11	V	O	O	G	D					

10. BEGRIPPEN EN DEFINITIES

Asielzoeker: iemand die zijn land ontvlucht en bescherming zoekt in een ander land. Hij vraagt asiel (bescherming) aan.

Asielprocedure: het geheel van stappen die men doorloopt om asiel te krijgen: formulieren invullen, een interview laten afnemen, wachten op een antwoord.

Beroep: 'in beroep gaan' betekent dat iemand protesteert tegen de uitspraak van een asielinstantie. Veel asielzoekers doen dit als ze horen dat ze niet in ons land mogen blijven.

Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS): organisatie die onderzoekt of asielzoekers ook echt gevaar lopen in het thuisland en hierdoor de status van vluchteling kunnen krijgen. Ze doen dit via uitgebreide interviews en gesprekken met de asielzoekers.

Conventie van Genève: een overeenkomst uit 1951 tussen de landen van de Verenigde Naties waarin de definitie van een vluchteling staat. Vluchtelingen moeten aan de volgende voorwaarden voldoen: buiten het eigen land zijn, met reden bang zijn voor vervolging en de bescherming van eigen land niet kunnen of willen inroepen. De reden van vervolging moet één van de volgende zijn: ras, godsdienst, nationaliteit, politieke overtuiging, of de sociale groep.

Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ): deze overheidsdienst staat in voor de registratie van asielzoekers in België. Zij zijn ook verantwoordelijk voor de gedwongen terugkeer van migranten die hier zonder wettige papieren verblijven.

Fedasil: het Federaal Agentschap voor de opvang van asielzoekers. Dit overheidsagentschap staat in voor de kwaliteitsvolle opvang en begeleiding van asielzoekers. Dit gebeurt in open opvangcentra of -huizen.

Financiële steun: hulp bieden door geld te geven.

Illegaal verblijf: iemand die in het land is zonder daarvoor geldige papieren te hebben, verblijft hier illegaal. Sommige mensen hebben papieren die niet meer geldig zijn, anderen hebben er helemaal geen. Ook uitgeprocedeerden die het land moeten verlaten maar dit niet doen, verblijven hier illegaal.

Materiële steun: hulp bieden door het geven van andere dingen dan geld: eten, onderdak, kleding, maaltijdcheques …

Mensensmokkelaar: iemand die anderen helpt te vluchten. Hij zorgt meestal voor transport, eten, onderdak, en (valse) papieren. Hiervoor vraagt een mensensmokkelaar veel geld. Sommigen laten hun klanten in de steek.

Migrant: iemand die van één land naar een ander land verhuist. Vaak wordt het woord 'migrant' gebruikt voor mensen die in een ander land gaan werken.

Niet-begeleide minderjarige vreemdeling (NBMV): jongere onder de 18 jaar, die zonder ouders in België aankomt.

Onthaalklas: een speciale klas voor jongeren die nog niet goed Nederlands (of Frans of Duits) kunnen. Er wordt intensief geoefend op de taal, zodat de jongeren snel les kunnen meevolgen in een gewone klas.

Ontheemde: iemand die op de vlucht is in zijn eigen land. Veel mensen uit Darfur (Soedan) vluchten bijvoorbeeld naar het noorden, naar een nabijgelegen regio

Politiek regime: dit is de manier waarop een land wordt bestuurd. In een onderdrukkend politiek regime mogen mensen niet zomaar zeggen wat ze denken. In de krant mogen ze niet schrijven wat ze willen. Als ze niet hetzelfde denken en zeggen als de leiders van het land, belanden ze in de gevangenis of worden ze vermoord.

Uitgeprocedeerd: heel wat asielzoekers krijgen een negatief antwoord op hun asielaanvraag. Daartegen kunnen ze in beroep gaan. Als het antwoord daarna opnieuw negatief is, is men uitgeprocedeerd en moet men het grondgebied van België verlaten.

Vervolging: als iemand in België een misdaad pleegt, wordt hij vervolgd. Dat betekent dat die persoon ondervraagd wordt door de politie en voor de rechter moet komen. Hij krijgt een boete of een straf. In sommige landen worden mensen vervolgd, ook als ze niets misdaan hebben. Ze krijgen niet altijd de kans om zich eerlijk te verdedigen.

Vluchteling: iemand die asiel/bescherming heeft aangevraagd en een positief antwoord heeft gekregen. De persoon voldoet aan de voorwaarden van de Conventie van Genève. Vluchtelingen mogen in ons land blijven.

Vrijwillige terugkeer: Alle migranten kunnen op elk moment vrijwillig terugkeren naar hun land van herkomst. Fedasil is het Agentschap dat hen helpt: ze krijgen een vliegtuigticket en de nodige begeleiding bij de reis.

11. INTERESSANTE LINKS EN CONTACTEN

www.fedasil.be
www.vrijwilligeterugkeer.be
www.cgvs.be
www.unhcr.be
www.rodekruis.be

Wil u graag een bezoek organiseren aan een opvangcentrum voor asielzoekers van Fedasil? Neem dan contact op met een centrum in uw omgeving.

Federale opvangcentra in Vlaanderen

Arendonk - info.arendonk@fedasil.be
Broechem - info.broechem@fedasil.be
Kapellen - info.kapellen@fedasil.be
Poelkapelle - info.poelkapelle@fedasil.be
Sint-Truiden - info.sint-truiden@fedasil.be
Steenokkerzeel - info.steenokkerzeel@fedasil.be

Federale opvangcentra in Brussel

Klein Kasteeltje - info.kleinkasteeltje@fedasil.be
Neder-Over-Heembeek – info.noh@fedasil.be
Sint-Pieters-Woluwe - info.wsp@fedasil.be

Federale opvangcentra in Wallonië

Bovigny - info.bovigny@fedasil.be
Charleroi - info.charleroi@fedasil.be
Florennes - info.florennes@fedasil.be
Jodoigne - info.jodoigne@fedasil.be
Morlanwelz - info.morlanwelz@fedasil.be
Pondrôme - info.pondrome@fedasil.be
Rixensart - info.rixensart@fedasil.be
Sugny - info.sugny@fedasil.be

NOTITIES

CONTACT

Fedasil
Dienst Communicatie
Kartuizersstraat 21
B-1000 Brussel
T +32 2 213 44 18
info@fedasil.be
www.fedasil.be

Een en al opvang